

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2156

Vragen van het lid **Poppe** (SP) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over *langlopende contracten bij Essent Milieu*. (Ingezonden 6 maart 2009)

1
Is het waar dat 68 gemeenten al sinds de jaren negentig vastzitten aan een contract met Essent Milieu dat loopt tot 2017? Zo nee, hoe lang lopen de contracten dan wel?¹

2
Is het waar dat op basis van deze wurgcontracten met Essent Milieu die gemeenten gemiddeld 32 euro hogere lasten moeten doorberekenen aan hun inwoners ten opzichte van andere provincies? Hoeveel winst maken die gemeenten als aandeelhouders van Essent in totaal per inwoner?

3
Is het waar dat als de gemeenten niet kunnen voldoen aan de levering van de in het contract vastgelegde tonnages aan brandbaar afval, zij nog hogere tarieven moeten betalen aan Essent Milieu? Hoe beoordeelt u deze perverse prikkel die niet aanzet tot afvalreductie maar juist tot afvalproductie? Indien sprake is van deze perserverse prikkel, hoe gaat u dit fenomeen dan wegnemen?

4
Is het waar dat door die verplichting tot leveren van een minimum aan

tonnages brandbaar afval het gescheiden inzamelen en recyclen van kunststof wordt gefrustreerd?² Zo ja, kunt u een inschatting maken van de mate waarin die gescheiden inzameling en recycling in de 68 gemeenten wordt gefrustreerd? Zo nee, waarom niet?

5
Kunt u uiteenzetten wat het gemiddelde financiële rendement per ton afval is van de verbranding van afval bij Essent Milieu? Kunt u dit afzetten tegen het financieel rendement van sorteren en recyclen van tonnages kunststof, papier en hout?

6
Kunt u het gemiddelde energetisch rendement per ton te verbranden afval bij Essent Milieu afzetten tegen het gemiddelde energetisch rendement van sorteren en recyclen van kunststof, papier en hout binnen bepaalde transportafstanden?

7
Kunt u deze vragen beantwoorden voorafgaand aan het overleg met de Kamer over het Landelijk Afvalbeheerplan 2009–2021 op 31 maart 2009?

¹ Brabants Dagblad, 2 maart 2009: «Wurgcontract moet weg vóór verkoop Essent».

² Brabants Dagblad, 17 februari 2009: «Wurgcontract afval fnuikt hergebruik».

Antwoord

Antwoord van minister **Cramer** (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) (ontvangen 31 maart 2009)

1
Ja.

2
Dit wordt niet door Essent Milieu ontkend. Essent geeft, in reactie op eenzelfde vraag vanuit de provincie, daarbij de volgende toelichting. «In de contractprijs voor de Brabantse gemeenten zijn behalve de kosten van de verwerking bij Essent Milieu, ook de kosten van transport en overslag opgenomen, alsmede «historische» kosten, die gerelateerd zijn aan de ingrijpende sanering van vele miljoenen van (al dan niet gesloten) stortplaatsen. De contractprijs kan daardoor niet vergeleken worden met andere tarieven in Nederland. De basis voor het contract is gelegd op het moment van oprichting van NV Afvalverbranding Zuid-Nederland (AZN) en de overdracht van de Brabantse stortplaatsen. Voorwaarde voor de realisatie van AZN was de levering van afval door de gemeenten in Noord-Brabant. De mogelijkheid om financiële gevolgen van «onderlevering» op de gemeenten te kunnen verhalen vloeit hieruit voort en was destijds een voorwaarde om

financiering te verkrijgen voor AZN. Essent Milieu moet aan deze afspraken vasthouden.» Volgens het Jaarverslag 2008 van Essent N.V. (dat 16 april 2009 aan de aandeelhouders ter goedkeuring wordt voorgelegd) bedraagt de uit te keren winst na aftrek van reserves 443,5 miljoen euro. De Brabantse gemeenten hebben tezamen 7,57 % van de aandelen in handen en kunnen daarmee 33,6 miljoen euro aan dividend tegemoet zien.

3

Het verwerkingscontract voor restafval loopt tot 1 februari 2017 en verplicht de aangesloten gemeenten om al het restafval dat in hun gemeente vrijkomt te laten verwerken door Essent Milieu. In principe is er geen minimum volumeverplichting. Wel ligt vast dat wanneer het totaalvolume van alle aangesloten gemeenten beneden 510.000 ton per jaar zou komen, er de mogelijkheid bestaat om financiële gevolgen op de gemeenten (via de Vereniging van Contractanten, de VvC) te verhalen. Aan de hand van de gegevens van het CBS heb ik het aanbod van (grof) huishoudelijk restafval uit de provincie Noord-Brabant laten bepalen. Deze cijfers zijn ter verificatie voor gelegd aan de Vereniging van Contractanten (VvC) van Afvalsturing Brabant. Uit de cijfers blijkt dat in 2008 ruim 550.000 ton (grof) huishoudelijk afval is aangeboden door de Noord-Brabantse gemeenten. Deze hoeveelheid is de afgelopen jaren redelijk constant. De hoeveelheid gescheiden ingezameld kunststof verpakingsafval wordt op basis van het best guess scenario uit het (kosten)onderzoek onder de pilots gescheiden inzameling kunststof verpakingsafval, geraamd op 25 kg per aansluiting per jaar. Voor de provincie Noord-Brabant betekent deze aanname dat er circa 26.000 ton kunststof verpakingsafval per jaar gescheiden wordt ingezameld. Op basis hiervan heeft de VvC geconcludeerd dat de gescheiden inzameling van kunststof verpakingsafval bij huishoudens vooralsnog geen invloed heeft op het halen van de minimaal aan te leveren hoeveelheid (grof) huishoudelijk afval. Ook Essent gaat hier van uit. De gemeenten streven naar een maximaal resultaat van de kunststofinzameling. Daarom acht de VvC het niet onvoorstelbaar dat in de

toekomst de gescheiden kunststofinzameling van invloed wordt. Mede omdat de ontwikkeling op afvalgebied in de richting van een «materiaalketenbeleid» gaat, is de VvC met Essent in overleg hoe deze ontwikkelingen zijn in te passen in de huidige contractenstructuur. Op basis van deze gegevens verwacht ik vooralsnog niet dat de contracten van gemeenten de verplichte gescheiden inzameling van kunststof verpakingsafval voor hergebruik zullen ondermijnen. Overigens zijn bepalingen als deze in Noord-Brabant in nieuwere contracten die andere gemeenten hebben voor zover mij bekend reeds aangepast. Daarnaast verwacht ik evenmin dat de bepalingen in de contracten effect zullen hebben op de inspanningen van de Brabantse gemeenten om doelstellingen voor nuttige toepassing uit het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) te halen. Overigens zou het in mijn optiek niet wenselijk zijn als bepalingen in contracten het streven naar de doelstellingen uit het LAP zouden tegenwerken.

4

Nee, zoals toegelicht in het antwoord op vraag 3 hebben de afspraken vooralsnog geen invloed op de gescheiden inzameling van kunststofverpakingsafval.

5

Ik heb deze vraag aan Essent Milieu voorgelegd. Essent geeft te kennen hier niet op in te kunnen gaan en merkt daarbij op dat niet duidelijk is wat met «financieel rendement» wordt bedoeld. Voorts merkt Essent op dat een vergelijking in uitkomsten van verschillende processen alleen dan zin heeft als de daarbij ingaande afvalstromen vergelijkbaar zijn. De genoemde materialen zijn bij verwerking bij afvalverbranding en bij gescheiden inzameling volgens Essent echter duidelijk verschillend. Een belangrijk gegeven hierbij is, dat voornamelijk niet-recyclebare materialen in het restafval belanden en vervolgens worden verbrand. Bij gescheiden inzameling gaat het voornamelijk om recyclebare materialen, waarvoor ook hergebruiksdoelstelling gelden. Dit betekent, dat ik u de gevraagde uiteenzetting niet kan geven.

6

Ook deze vraag heb ik aan Essent Milieu voorgelegd. Essent geeft te kennen ook hier niet op in te kunnen gaan. Net als bij de vorige vraag geldt dat de gevraagde vergelijking geen zin heeft omdat de bij afvalverbranding en recycling betrokken afvalstromen niet vergelijkbaar zijn. De gescheiden inzameling gaat om recyclebare materialen, waarvoor enkel verbranden niet aan de orde is, omdat hergebruiksdoelstellingen gelden.

7

Ja.